

OMEZENÍ VÝVOZU

A EVROPSKÁ LEGISLATIVA

Společný postoj rady 2008/944/SZBP stanovuje kritéria, podle kterých by členské státy EU neměly vyvážet zbraně do zemí, kde by tyto zbraně mohly být použity k vnitřní repre-si, při vojenské agresi atd. Z oficiálních statistik Ministerstva průmyslu a obchodu vyplývá, že tato kritéria jsou běžně porušována.

B OHLEDY NA LIDSKÁ PRÁVA

Zodpovědná zahraniční politika ČR by měla za výsledek zastavení vývozu zbraní do pro-blematických regionů.

C EMBARGO OSN

Při některých obzvláště násilných konfli-ktech vyhláší OSN zbrojní embargo, čili zákaz vývozu zbraní. Takové embargo může být buď závazné anebo nezávazné.

HOĎ SI KOSTKOU,

PADNE-LI 1–4, EMBRAGO JE NEZÁVAZNÉ, „nic se neděje, business jede dál“ – zůstá-váš na místě a v dalším kole pokračuješ dál.

PADNE-LI 5–6, EMBARGO JE ZÁVAZNÉ, „v takto ojedinělých případech si tam už nikdo netroufne vyvézt“ – vrať se na začátek hadího ocasu.

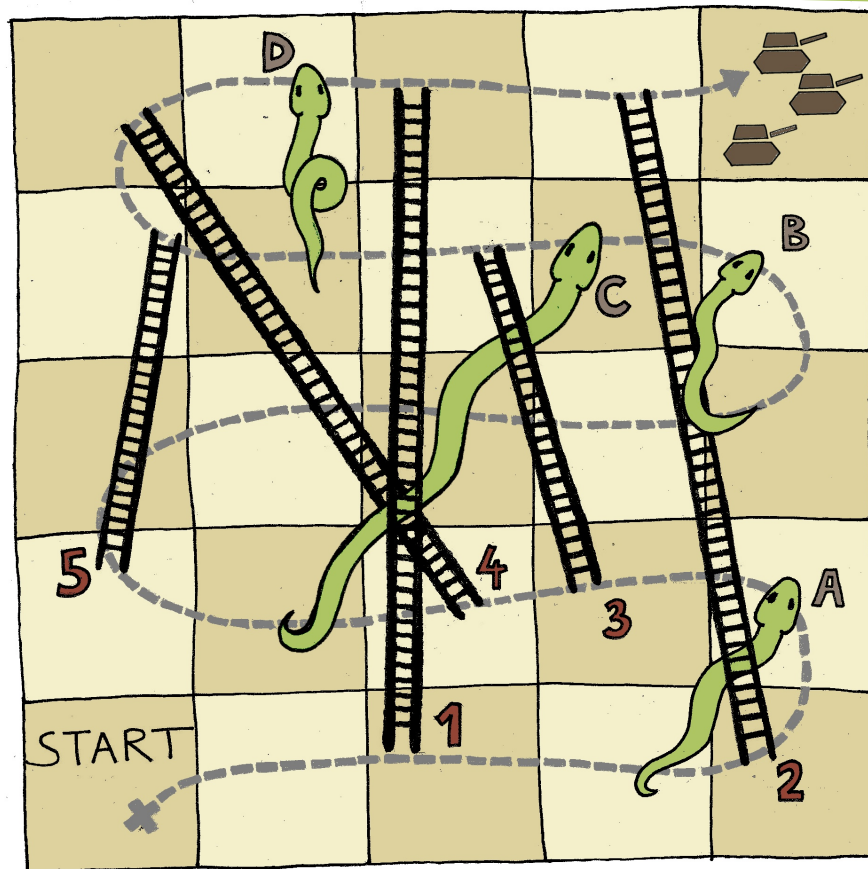
D INVESTIGATIVNÍ ŽURNALISMUS

Čas od času dojde k odhalení závažné kauzy a vznikne tlak na zamezení dalšího vývozu. Například v roce 2017 pořad Reportéři ČT popsal způsob, jakým Česká republika obchází zbrojní embargo OBSE na Ázerbájdžán, a to vývozem houfnic přes Slovensko a Izrael.

PROSTĚ TO VYVEZEME !

Obchod se zbraněmi není hra. Kdyby jí však byl, vypadal by z pohledu obchodníků se zbraněmi nějak takto. Co vše obchod usnadňuje a co naopak může jednání obchodníků kontrolovat a regulovat?

Hra se hraje stejně jako legendární *Hadi a žebříky*. Vstoupili jste na spodní část žebříku? Výborně! Jste o velký kus blíže vyvezení zbroj-ního materiálu – velmi pravděpodobně do nesvobodné země. Šlápli jste na hadí hlavu? Musíte o kousek zpět, ale tato drobná nepříjem-nost vás jistě nezastaví od dokončení vývozu. Čísla u jednotlivých hadů a žebříků odkazují na krátký komentář.

PODPORA VÝVOZU

1 UPŘEDNOSTŇOVÁNÍ EKONOMICKÝCH ZÁJMŮ

Ekonomické zájmy jsou kladeny před lidská práva. Pro vývoz zbraní se argumentuje růstem HDP a zaměstnanosti, zatímco dopady na lidské životy či celé regiony jsou opomíjeny.

2 EUROCENTRISMUS

Neprozřetelně se stavíme k dění za evrop-skými hranicemi, jako by se nás to netý-kalo. Ne vždy si uvědomujeme hodnoty životů, když jsou nám kulturně a geograficky vzdále-ny. I proto nejsou častěji zpochybňovány vývozy zbraní do problematických regionů.

3 NEINFORMOVANOST

Státní orgány informují o probíhajících a uskutečněných vývozech nedostatečně a pozdě. Například o vývozech uskutečně-ných v lednu 2019 se dozvíme až v létě 2020. Z informací není jasné, jaký typ zbraně nebo vojenského materiálu byl vyvezen. Nedosta-tečná informovanost omezuje veřejnou kontrolu.

4 MILITARIZACE SPOLEČNOSTI

Zbrojaři se nás snaží přesvědčit, že „více zbraní = více bezpečí“ a proto zapomínáme na jiná než silová řešení problémů a výzev současnosti. Tak se stává, že řešíme nás-ledky problémů namísto jejich příčin.

5 GEOPOLITICKÉ ZÁJMY

Ekonomické a politické zájmy států jsou nad-řazovány životům jednotlivců. To znamená, že jsme ochotni vyvézt zbraně i do nedemo-kratických režimů, pokud z toho plyne zisk.

Vývoz zbraní jako součást české zahraniční politiky?

Značná část (v roce 2016 52 %, v roce 2017 45 %) českých zbraní a vojenského materiálu končí v zemích, kde jsou hrubě porušována lidská práva místních obyvatel. Jsou to například země zasažené ozbrojenými konflikty (Irák, Nigérie, Afghánistán) nebo nesvobodné země (Saúdská Arábie, Egypt, Ázerbájdžán). Při ozbrojených konfliktech přitom nejvíce trpí civilisté a civilistky, z obchodů těží především zbrojařské firmy.

Vývoz zbraní z České republiky dosáhl v roce 2017 hodnoty **14,7 miliard korun**. Mezi největšími odběrateli byly opět **Saúdská Arábie** (4. místo) a **Spojené arabské emiráty** (7. místo). I přes doporučení EU zastavit vývoz zbraní do Saúdské Arábie, ji nadále vyzbrojujeme. Saúdská Arábie od roku 2015 vede **válku v Jemenu**, kde přispívá k rozsáhlé humanitární krizi. Do bombardování Jemenu jsou zapojené i Spojené arabské emiráty, kde v roce 2017 skončily české zbraně a střelivo v hodnotě 565 milionů korun. Tyto země také utlačují vlastní obyvatelstvo, vězní lidskoprávní aktivisty a aktivistky i novinářstvo, potlačují opozici. Prostřednictvím vývozu zbraní do těchto regionů dáváme přednost zisku několika zbrojařských firem před životy milionů lidí.

Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s dalšími státními orgány uděluje licence na vývoz českých zbraní. Ministerstvo zahraničních věcí ČR, které má při udělování licencí právo veta, je zodpovědné za dodržování mezinárodních závazků a zohlednění stavu lidských práv v cílové zemi. Informace o vývozech zbraní z Česka jsou obtížně dostupné a útržkovité, což ztěžuje veřejnou kontrolu. Statistiky vývozu vycházejí v polovině dalšího roku a liší se od těch, které Česko prezentuje EU.

ODZBROJOVKA

Jsme dobrovolnická skupina v rámci NESEHNUTÍ. Monitorujeme vývoz zbraní z ČR, žádáme zastavení vývozu zbraní do diktátorských a autoritativních režimů nebo do oblastí konfliktů. Zbraně konflikty prodlužují a v rukou diktátorů zvyšují schopnost represe a potlačování lidských práv. Jsme pro řešení konfliktů mírovou cestou, a proto se zasazujeme o českou zahraniční politiku, která je odpovědná, transparentní a upřednostňuje lidská práva před ekonomickými zájmy obchodníků se zbraněmi. **Nechceme české zbraně v rukou diktátorů!**

Napište nám na zbrane@nesehnuti.cz

NESEHNUTÍ

Jsme sociálně-ekologická nevládní organizace. Cílem našich ekologických a lidskoprávních aktivit je ukázat, že změna společnosti založená na respektu k lidem, zvířatům i přírodě je možná a musí vycházet především zdola. Proto podporujeme **angažované** lidi, kteří se zajímají o dění okolo sebe a kteří považují **zodpovědnost** za život na naší planetě za nedílnou součást své **svobody**.

Dáváme odvahu měnit svět.

Podpořte nás

Naše činnost je závislá na finanční podpoře lidí, jako jste vy. Podpořte nás libovolnou částkou na účet č. **2600013234/2010** a buďte změnou, kterou chcete vidět na tomto světě. Děkujeme.

podporte.nesehnuti.cz

Zapojte se

Je vám naše činnost sympatická? Chcete se aktivně podílet na tom, co děláme? Staňte se dobrovolníkem či dobrovolnicí NESEHNUTÍ.

dobrovolne.nesehnuti.cz

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ - NESEHNUTÍ

svoboda – zodpovědnost – angažovanost

tel.: 543 245 342, brno@nesehnuti.cz

facebook.com/nesehnuti,

twitter.com/nesehnuti,

instagram.com/nesehnuti,

www.nesehnuti.cz

zbrane@nesehnuti.cz | zbrane@nesehnuti.cz

Vydalo NESEHNUTÍ v roce 2019. Vytisknuto na recyklovaném papíře.

Vyšlo s podporou nadace Open Society Foundations.

HADI ZBRŮJAŘI

CESTA ZBRANÍ Z FABRIKY AŽ K DIKTÁTOROVI

